

Onu gördüm

Romanın film uyarlamasında başrolleri Keira Knightley ile James McAvoy paylaşıyor. Briony'yi ise Saoirse Ronan (sağda) canlandırıyor.

gördüm

13 yaşındaki Briony yanlış zamanda yanlış yerde görmemesi gerekenlere tanık olur. Gördüklerini çocuk aklı ile yorumlaması büyük bir trajedinin yaşanmasına yol açar. Bundan sonrası ödenmesi gereken kefarettir

● MELTEM FIRATLI

Bu yılın merakla beklenen eserleri arasında Booker ödüllü yazar Ian McEwan'ın *Machines Like Me* adlı romanı da bulunuyor. 70 yaşındaki yazarın ilkbaharda piyasaya çıkması beklenen romanı, ilk bilgilere göre yapay zekanın şekillendiği bir aşk üçgenini anlatıyor. Charlie, sentetik bir insan satın alır ve bu insanı şekillendirirken ilham kaynağı aşık olduğu Miranda'dır. Roman da sorgulanan, insan olmanın anlamı ve bir makine ile anlamlı ilişki kurmanın mümkün olup olmadığıdır. McEwan'ın yayıncıları, nisan ayında çıkacak romanı yazarın kaleme aldığı ahlaki açıdan en katmanlı eseri olarak yorumluyor.

Yazarın yeni romanını heyecanla beklerken 18 yıl öncesine gidelim. McEwan'ın o yıl çıkan *Kefaret* adlı romanı geçen günlerde Püren Özgören'in nefis çevirisiyle **Yayı Kredi Yayınları** tarafından yayımlandı.

1935 yazının en sıcak günlerinden birinde, 13 yaşındaki Briony Tallis, yanlış zamanda yanlış yerde bulunarak görmemesi gereken bir şeyi aklına kazır: Ablası Cecilia ve hizmetçilerinin oğlu Robbie'nin gizli bir şekilde buluşmalarına tanık olmuştur. Çocuk aklı ve sonsuz hayal gücüyle gördüklerini yanlış yorumlar ve sonrasında yaşananlar yıllar sürecek büyük bir trajedinin yaşanmasına neden olur. Cecilia, Robbie ve Briony'nin hayatı bir

daha hiç düzelmeyecek şekilde mahvolmuştur. Üçü de hak etmedikleri bir kefaretin kurbanlarıdır.

1935'te başlayıp 1999'a kadar süren hikayenin ikinci bölümünde okuyucu Robbie'nin Dunkirk Muharebesi deneyimine tanık oluyor. İngiliz tarihinde önemli yer tutan muharebede, Dunkirk sahilinde sıkışıp kalan 400 bin İngiliz, Fransız ve Belçikalı asker düzenlenen operasyonla kurtarılmış, 338 bin askerin İngiltere'ye dönmesi sağlanmıştı. Savaşın bireyler üzerindeki psikolojik etkisini yazarın cümleleriyle okuyoruz: "Ağaçta bir bacak vardı... Solgun, pürüzsüz, çocuk bacağı büyüklüğünde... İki onbaşı iğrendiklerini ama üzerinde durmayacaklarını belirten bir homurtu saldı, eşyalarını topladılar. Kendilerini bu görüntüye kaptırmayı reddediyorlardı. Son birkaç günde gördükleri yeterdi."

BEYAZPERDEYE UYARLANDI

Roman, 2007'de yönetmen Joe Wright tarafından beyazperdeye taşındı, başrolde de Keira Knightley, James McAvoy ve Saoirse Ronan vardı. Ama romandan alınan tadın, elbette filmin çok çok üzerinde olduğunu belirtmeye gerek yok. Özellikle yazarın karakter tahlilleri hikayeye ayrı bir lezzet katıyor.

Yanlış ellere geçen yanlış bir mektup, suçlanan yanlış adam. İçinden savaşın, ayrılığın, kaybın ve büyük bir aşkın geçtiği bir trajedi. *Kefaret*'in her bir satırını büyük bir keyifle okuyacaksınız.

Ian McEwan

Tek bir sırrı yoktu

Romanın ilk bölümünde yazar 13 yaşındaki Briony'yi şöyle anlatıyor:

"Düzenli, derli toplu bir ruhun başlıca özelliklerinden biri, minyatür sevgisidir. Bir başka özelliği de sırlara olan düşkünlüğüdür.

Değerli, cılatlı bir dolabın zekice tasarlanmış bir menteşesine basıldığında gizli bir çekmece açılıyordu. Briony, minik bir kilidi bulunan güncisini ve kendi uydurduğu bir şifreyle yazdığı not defterini burada saklıyordu. Mektupları ve kartpostalı ise altı gizli rakamla açılan bir oyuncak kasadaydı...

Ama bütün bu gizli çekmeceler, kilittenebilen günceler, şifreler o yalın gerçeği örtmüyordu. Briony'nin saklaması gereken tek bir sır bile yoktu. Uyumlu, düzenli bir dünya saplantısı Briony'ye düşüncesizce davranma, yanlış yapma gibi olasılıklar tanııyordu..."

Tarih kitaplarında bulamazsınız

Yazar, romanıyla ilgili araştırmasını İmparatorluk Savaş Müzesi'nde gerçekleştirmiş. Önüne gelen kutuları açıp genç askerlerin sözlülerine yazdıkları kağıdı sararmış mektupları okumuş: "Son mektupları okuduklarım. Askerlerin Fransa'nın düşüğü, bütün Avrupa'nın elden gittiğini düşündükleri dönemde yazdıkları mektuplar... Oysa sözlülerine söyledikleri şuydu: "Bankaya git ve hesabımızdaki bütün parayı çek. Ve o bungalovu satın al." İstedikleri sıradan bir hayatı. Okuduğum mektuplar çok özel insani ayrıntılar barındıran, çok önemli bir kaynaktı. Bunları tarih kitaplarında bulamazsınız."

KEFARET

Ian McEwan
Çeviren: Püren
Özgören
Roman
Yayı Kredi Yayınları
334 s., 28 TL

